

Vesi ja kanalisatsioon - korduma kippuvad küsimused

1. Mida pean tegema puurkaevu rajamiseks?

Uue puurkaevu rajamiseks esitada läbi elektroonilise Ehitusregistri ehitusteatis koos nõuetekohase ehitusprojektiga, mille koostab kaevu rajaja tellimusel puurkaevufirma. Puurkaevu asukoha valikul tuleb taotlejal silmas pidada kõiki olemasolevaid reostusallikaid (sõnnikuhoidlad, kompostihunnikud, välitualetid, kanalisatsioonirajatised jms) – sh neid, mis asuvad vahetus läheduses paikneval naaberkinnistul. Puurkaevu jaoks sobiva asukoha valimisel saab abi puurkaevu firmalt või vallavalitsuse keskkonnaosakonna spetsialistidelt. Rohkem infot: <https://saaremaavald.ee/vesi-ja-kanalisatsioon#puurkaevu-rajamine>. Kui kinnistu on veel hoonestamata, soovitame enne puurkaevu kavandamist veenduda, et kinnistu hoonestamine on võimalik vastavalt omanike ootustele.

2. Millise reoveesüsteemi rajamine on kinnistul lubatud?

Reoveesüsteemi valikul tuleb lähtuda kohalikest oludest: kinnistu suurusel, põhjavee kaitstusest, reoveetekompleksi hooajalisusest, ühiskanalisatsiooniga liitumise võimalikkusest, kaevude asukohtadest. Arvesse võtta kõik naabruskonnas asuvad kaevud, sõltumata sellest, kas need on Keskkonnaregistrisse kantud või mitte. Pidades silmas heitveesuublaaks sobivate veekogude vähesust, on peamiseks heitveesuublaaks Saaremaa valla hajaasustuses pinnas. Heitvesi tuleb pinnasesse juhtida hajutatult läbi imbsüsteemi, heitvee pinnasele juhtimine või heitveega kastmine ei ole lubatud. Imbsüsteemi kaugus kaevudest peab olema vähemalt 60 meetrit, seda sõltumata heitvee puhastusastmest ja põhjavee kaitstusest (imbsüsteemiga kaasnev kitsenduse ala raadiusega 50m ei tohi kattuda ühegi kaevu asukoha, sanitaarkaitse- või hooldusalaga). Nõutav reovee puhastuse viis sõltub suublaaks olevast pinnase reostusohutlikkusest (kas põhjavesi on pinnaselt tuleva reostuse eest kaitsmata, nõrgalt kaitstud, keskmiselt kaitstud, suhteliselt kaitstud või hästi kaitstud). Kaitsmata ja nõrgalt kaitstud põhjaveega alal võib kogu majapidamises tekkiva reovee koos käitlemisel pinnasesse immutada eelnevalt bioloogiliselt puhastatud reovett kuni 10 m³ ööpäevas. Nõrgalt kaitstud põhjaveealal võib immutada ka mehaaniliselt puhastatud pesuvett (hallvesi) kuni 5 m³ ööpäevas, kuid see ei tohi sisaldada fekaalset päritolu reostust. Keskmiselt, suhteliselt kaitstud ja hästi kaitstud põhjaveealadel võib hajutatult immutada mehaaniliselt puhastatud (septiku läbinud) heitvett kuni 5 m³ ning kuni 50 m³ ööpäevas bioloogiliselt puhastatud heitvett

(põhjavee kaitstuse kaardirakendus

<https://gis.saaremaavald.ee/portal/apps/webappviewer/index.html?id=813fdf78f7d64bb8a6ba04260a11199d>).

Omapuhasti rajamist plaanides on parima võimaliku lahenduse leidmiseks soovitatav eelnevalt konsulteerida Saaremaa Vallavalitsuse keskkonnaosakonnaga või pädeva

omapuhasti projekteerijaga. Omapuhasti rajamiseks tuleb esitada Ehitisregistris ehitusteatis koos ehitusprojektiga. Pärast süsteemide rajamist on vajalik kasutusteatis taotluse esitamine.

3. Millistel tingimustel tohib heitvett kraavi juhtida?

Kavandades omapuhastit, mille väljavoolu suublaks on veekogu (olemasolev vetevõrguga seotud jõgi, oja või kraavitus) tuleb arvesse võtta, et veekogusse on lubatud juhtida vaid eelnevalt bioloogilise puhastusprotsessi läbinud heitvett. Kuna igasugune veekogu ei ole sobilik heitveesuubla, tuleb esimese sammuna hinnata veekogu sobivust heitveesuublaks. Suublana kasutamine eeldab näiteks vooluveekogu puhul selle voolusängi ning olemasolevate truupide korrashoidu, vooluteel ei tohi olla takistusi ja tagatud peab olema kraavituse seotus vetevõrguga (valdavalt kuiva voolusängiga või veevõrguga mitte ühenduses olev kraav reeglina suublaks ei sobi). Heitvee veekogusse juhtimise koht ei tohi asuda kaevu hooldus- või sanitaarkaitsealal. Täiendavalt vajab piirikraavi või naaberkinnistul asuva kraavi kasutamine heitveesuublana naabritepoolset kooskõlastamist. Kui projekteerija ei ole võimeline suubla sobivust hindama, teeb seda kohaliku omavalitsuse keskkonnaosakonna veevaldkonna spetsialist.

4. Naaber küsib minult kooskõlastust reoveepuhasti rajamiseks, mis see tähendab? Miks minult kooskõlastust vaja on?

Pinnasesse immutamisel on vajalik naabermaaüksus(-t)-e omanike kooskõlastus omapuhasti ehitusprojektile juhul, kui heitvee imbsüsteemiga kaasnev 50m raadiusega kitsenduse ala ulatub naabermaaüksusele või kui naabrite kinnistule ulatub reoveesüsteemi mahutite ($r=5m$) või immutuspeenra ($r=10m$) kujad. Kitsenduse arvestamise alguspunktiks on imbpeenra või mahuti väliskontuur. Kuja on väiksema ulatusega piirang, mis määratakse igale reoveesüsteemi osale eraldi ning reeglina on võimalik see mahutada reoveesüsteemi asukohakinnistu piiresse - kuja alasse ei ole hoonete rajamine lubatud. Kooskõlastus on vajalik selleks, et naaberkinnistu omanik kinnitaks kaevude puudumise kitsenduse alas (kõik ajaloolised salvkaevud või puurkaevud ei kajastu registriandmetes) ning teisalt võtaks ka teadmiseks, et pärast reoveesüsteemi rajamist tuleb uue puurkaevu kavandamisel arvesse võtta, et nimetatud kitsenduse ala ei tohi kattuda ühegi kaevu asukoha või hooldus- ning sanitaarkaitsealaga. Reoveesüsteemi asukohavalikul tuleb täiendavalt tähelepanu pöörata ka sellele, et soovitatavalt maksimaalselt asukohakinnistu piiresse.

5. Mis on puurkaevu sanitaarkaitseala? Kuidas seda muuta? Miks?

Kui veevõtt kaevust on üle $10m^3$ ööpäevas, on puurkaevule määratud üldjuhul 50m sanitaarkaitseala (olenevalt põhjaveekaitstusest võimalik ka 30m). Üksikmajapidamise puurkaevul sellist kasutusintensiivsust tavaliselt ei ole ning sanitaarkaitseala asemel loetakse piisavaks 10m raadiusega hooldusala olemasolu. Kui puurkaevule on registris määratud sanitaarkaitseala, ja veekasutus on alla $10m^3$ ööpäevas, tuleb kinnistuomanikul esitada taotlus

Keskkonnaagentuurile sanitaarkaitseala asendamiseks hooldusalaga. Avaldus saata allkirjastatult e-kirjaga aadressil kaur@envir.ee. Rohkem infot ja näide avaldusest <https://keskkonnaagentuur.ee/korduvad-kusimused#kuidas-muuta-puurkaev>).

6. Minu kinnistul asub kaev, mis ei ole registris. Mida teha?

Registrites mitteolev kaev, mille olemasolust on teadlik vaid kinnistu omanik, võib tekitada ehitustegevuse planeerimisel probleeme, eelkõige reoveekäitluse osas, aga ka seoses põllumajanduse ja väetustegevusega. See, et kaev ei kajastu puurkaevude registris, ei tähenda automaatselt, et tegemist oleks õigusliku aluseta rajatud kaevuga (läbi aegada on kaevu rajamine olnud õiguslikult erinevalt reguleeritud). Enamus puurkaevude registris mittekajastuvatest kaevudest pärinevad Nõukogude perioodist ja võivad olla seetõttu tänaseks amortiseerunud. Puurkaevude registris mittekajastuva kaevu seadustamiseks tuleb läbida puurkaevu rekonstrueerimise menetlus ehitisregistris - selle käigus kaardistab puurkaevude rajamisega tegelev ettevõtte olemasoleva puurkaevu parameetrid (seisund, sügavus, veekvaliteet ja veeandvus) ja teostab ka veeanalüüsid ning geodeetilise teostusmöödistuse.